

Vuoden 2023 yksityistieavustukset; yleistarkastelu

TL 14.11.2023 § 210
24/10.03.01.09.00/2023

Valmistelija maanmittausinsinööri Jesse Ronkainen, 050 440 2255
toimistosihteeri Kirsi Sinkkonen, 044 417 5077

Selostus Hallintosäännön mukaisesti tekninen lautakunta päättää yksityisteiden ja yksityisteiden lautta- ja lossiliikenteen avustusperusteista ja avustusmäärärahan jakamisesta.

Tekninen lautakunta on 8.3.2023 § 49 päättänyt vuoden 2023 yksityistieavustusten hakemisesta. Päätöksen mukaisesti avustuksia voidaan myöntää yksityistielle, jolle on perustettu tiekunta ja jonka varrella on vähintään yksi pysyvästi asuttu talous. Avustus maksetaan vain tien pysyvän asutuksen pituudelle.

Avustusta saavien tiekuntien tulee sitoutua seuraaviin ehtoihin:

- tiekunnat eivät voi erikseen vaatia kaupungilta tienkäyttömaksuja kaupungin järjestämien palvelujen ja toimintojen aiheuttaman liikennöinnin osalta (esim. koululaiskuljetukset, kotipalvelu yms.)
- pysyvän asumisen muutokset, jotka vaikuttavat asutun tienosan pituuteen, on ilmoitettava kaupungin yksityistieasioita hoitavalle henkilölle
- kaikkien lauttaliikennettä harjoittavien tiekuntien tulee hakea polttoaineveron palautukset
- tiekunnalle myönnetty avustus voidaan jättää maksamatta, ellei hakemuksen liitteeksi edellytetyjä asiakirjoja ole toimitettu 31.8.2023 mennessä.

Vuoden 2023 talousarviossa yksityisteiden avustusmäärärahaa oli arattu seuraavasti:

	euroa
- teiden kunnossapito	293.607
- teiden perusparantaminen ja jäätiet	50.000
- lauttaliikenne	67.700

yhteensä	611.307
----------	---------

Talousarviossa esitetty määrärahojen jakaminen eri avustusmuotoihin on talousarvion laatimistekniikkaa, ei avusten lopullista jakoa sitova. Esim. perusparannushankkeiden ja lauttaliikenteen todelliset kustannukset voivat vaihdella vuosittain huomattavasti.

Aiemmin avusten jaossa on noudatettu seuraavia pääperiaatteita:

- lauttaliikenteen hyväksyttäviin kustannuksiin on annettu avustuksena se kustannus, mitä valtion avustus ei kata
- teiden perusparantamisavustusta on annettu 7,5 - 10 prosenttia toteutuneisiin kustannuksiin
- valtion avustusta saaville jääteille on korvattu kustannukset täysimääräisesti maksamalla se osuus kustannuksista, mitä valtionavustus ei kata
- muille jääteille on korvattu kustannuksista 75 prosenttia
- loppuraha on jaettu teiden kunnossapitoon euroa/km -periaatteella
- tiet on jaettu kolmeen kunnossapitoluokkaan
- luokittain on selvitetty keskimääräiset kunnossapitokustannukset, joihin maksettavan avustuksen suuruus on suhteutettu

- kutakin pysyvää asutusta kohden on käytetty 50 metrin omavastuuosuutta (eli jokainen asutus vähentää sitä pituutta, jonka mukaan avustus lasketaan)
- tiekunta saa kuitenkin aina vähintään minimiavustuksen, joka on 25 % tien pituuden ja luokan mukaan lasketusta teoreettisesta maksimiavustuksesta (jolloin mikään pysyvää asutusta palveleva tie ei jää kokonaan ilman avustusta).

Maanmittausinsinööri ja toimistosihteeri ovat laatineet laskelmat siitä, miten käytettävissä oleva avustusraha tulisi jakaa eri avustus-muodoille (perusparantaminen, lautat, jäätiet ja kunnossapito), mikäli käytetään entisiä avustuseriaa-otteita.

Edellä mainittu yleistarkastelulaskelma on pöytäkirjaliiitteenä A.

Lauttaliikenneavustusten lähtökohtana ovat ne kustannukset, mitä valtio on hyväksynyt lautan kustannuksina ja kaupunki avustaa lisäksi hallinto-, pankki- ja asiantuntijakustannukset.

Valtion lauttaliikenteen avustus on tänä vuonna 85 % hyväksytyistä kustannuksista ja kaupungin avustus on 15 %.

Lauttaliikenteen avustus on 246.513 euroa, vuonna 2022 avustus oli 284.385 euroa.

Yksityisteiden perusparantamiskustannukset ovat nousseet 378.134 euroa vuodesta 2022. Avustusprosentti on vuonna 2023 7,5 % hyväksytyistä kustannuksista. Avustussumma on noussut 25.218 euroa (vuonna 2022 12.565 euroa) 37.783 euroon. Perusparantamisavustus maksetaan vain tien pysyvän asutuksen pituudelle.

Yksityisteiden kunnossapitoon jää laskelman mukaan tänä vuonna avustusrahaa 321.838 euroa (vuonna 2022 309.929 euroa).

Yksityisteiden kunnossapidon avustuksiin on esitetty laskelmassa 1-luokkaan 600 euroa/km (vuonna 2022, 600 euroa), 2-luokkaan 490 euroa/km (490 euroa) ja 3-luokkaan 355 euroa/km (355 euroa). Keskimääräisten kustannusten mukaan laskettuna avustussummat kattaisivat asutun tienosan kustannuksista luokasta riippuen noin 28-31 prosenttia. Tosiasiassa asutun tienosan kustannukset kilometriä kohden ovat yleensä suuremmat kuin koko tien keskimääräiset kunnossapitokustannukset, joten todelliset avustusprosentit siten jäävät edellä mainittua pienemmiksi. Tiekuuntakohtaiset kustannukset ja samalla avustuksen kattavuusprosentti vaihtelevat kuitenkin huomattavasti.

Yleistarkastelu muodostaa pohjan määrärahojen jakamiselle eri avustusmuotojen kesken, koska yksityisteiden avustusrahat muodostavat päätöksen teon näkökulmasta yhden yhteisen jaettavan rahan. Jäljempänä olevat esitykset pohjautuvat tässä mainittuun laskelmaan. Muutokset päätettäessä lauttaliikenne-avustuksista, jäätieavustuksista tai perusparannusavustuksista vaikuttavat suoraan siihen, minkä verran teiden kunnossapitoavustuksiin jää rahaa.

Esittelijä	Tekninen johtaja Tikkanen Kari
Päätösehdotus	Tekninen lautakunta merkitsee tiedoksi selvityksen yksityisteiden avustusten jakautumisesta vuonna 2023.
Käsittely	Timo Pulkkinen poistui esteellisenä kokouksesta tämän asian käsittelyn ajaksi (HallL 28.1. § 1).

Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Toimenpiteet	Yksityistiepalvelut